

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa W. Ż.
przeciwko Sądowi Okręgowemu w K.
o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu
i ochronę dóbr osobistych
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 lipca 2019 r.,
wniosku wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) o wyłączenie ich od
rozpoznania sprawy III APo (...) oraz wniosku strony pozwanej o wyłączenie
sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) od rozpoznania wniosku sędziów Sądu
Okręgowego w K. o wyłączenie ich od rozpoznania sprawy V P (...),

**1. wyłącza od rozpoznania wniosków sędziów orzekających w
Sądzie Okręgowym w K. o ich wyłączenie od rozpoznania
sprawy następujących sędziów Sądu Apelacyjnego w (...): P. A.,
B. B. , B. B. P. , J. B. , M. B. , P. C. , M. D. , Z. D. , T. D. , R. D., A. G.
M. , S. J. , R. J. , L. J. , A. K. B. , M. K. , J. K. , G. K. , R. K. , B. L. , I.
Ł. K. , K. M. , B. N. Ś., H. N. P. , D. P. , B. P. S. , J. P. , A. P. L., T.
R., P. R., K. S. , A. S. , T. S. , J. W. i G. W. oraz sędziów
delegowanych do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...): I. D., E.
K. i W. Ż.;**

2. wyznacza Sąd Apelacyjny w (...) do rozpoznania wniosków sędziów orzekających w Sądzie Okręgowym w K. o ich wyłączenie od rozpoznania sprawy.

UZASADNIENIE

Powód W. Ż. wniósł do Sądu Okręgowego w O. pozew o odszkodowanie z tytułu naruszenia zasady równego traktowania i o ochronę dóbr osobistych, o zobowiązanie pozwanego Sądu Okręgowego w K. do: - niezwłocznego zaprzestania działań stanowiących naruszenie zasady równego traktowania, - dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszeń przez uchylene nowego podziału czynności z dnia 27 sierpnia 2018 r. i przywrócenie powoda do orzekania w Wydziale II Cywilnym Sądu Okręgowego w K., - dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszeń, przez opublikowanie oświadczenia, w którym pozwany przeprosi za naruszenia w głównym wydaniu „(...)” o godz. 19.30. w T., w głównym wydania „(...)” o godz. 19.00 w T. oraz na pierwszej stronie „(...)” oraz „(...)” a także o stwierdzenie nieważności, ewentualnie o uznanie za bezskuteczne nowego podziału czynności powoda wynikającego z dokumentu podziału czynności z dnia 27 sierpnia 2018 r. ze względu na sprzeczność z ustawą; o udzielenie zabezpieczenia roszczeń powoda, przez nakazanie pozwanemu dopuszczenia powoda do pełnienia obowiązków służbowych na podstawie podziału czynności z dnia 23 marca 2018 r., tj. bez uwzględnienia zmian wynikających z podziału czynności z dnia 27 sierpnia 2018 r. oraz zaniechania dokonywania jakichkolwiek zmian w zakresie czynności powoda na zajmowanym stanowisku oraz podejmowania jakichkolwiek działań wobec powoda mogących prowadzić do naruszenia jego dóbr osobistych, w szczególności godności (w tym pracowniczej), czci i zdrowia lub naruszenia zasady równego traktowania, w szczególności przez dyskryminowanie w formie molestowania.

Sąd Okręgowy w O. postanowieniem z dnia 2 października 2018 r. uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K. Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 21 grudnia 2018 r. oddalił zażalenie powoda na postanowienie z dnia 2 października 2018 r., podzielając stanowisko

Sądu Okręgowego, że powód nie miał dowolności w wytaczaniu powództwa poza Sąd Okręgowy w K., ponieważ był związany właściwością przemienną, o której mowa w art. 461 § 1 k.p.c. Przepis ten nakazuje wniesienie powództwa do Sądu Okręgowego w K. bowiem siedziba pozwanego pracodawcy oraz miejsce wykonywania pracy przez powoda znajdują się na terenie objętym właściwością tego Sądu.

Po przekazaniu sprawy do Sądu Okręgowego w K., sędziowie tego Sądu wniesli o ich wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c. od rozpoznania sprawy, ponieważ pozwanym w sprawie jest ich pracodawca a powód jest im znany osobiście i zawodowo (zob. oświadczenia sędziów Sądu Okręgowego w K. – k. 248, k. – 250- 267, k. 268, k. 271 – 333, k. 337 – 340). Wobec powyższego akta sprawy z powództwa W. Ż. przeciwko Sądowi Okręgowemu w K., VII P (...), zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w (...) (pismo przewodnie z dnia 15 marca 2019 r. – k. 334) celem rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Okręgowego w K. od rozpoznania sprawy.

Po przedstawieniu sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) - celem rozpoznania wniosku sędziów Sądu Okręgowego w K. o ich wyłączenie od rozpoznawania sprawy - sędziowie tego Sądu wniesli o ich wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c., podnosząc, że istnieją okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności podczas rozpoznawania sprawy, ponieważ pozostają w relacjach koleżeńskich z powodem, a ponadto brali udział w podejmowaniu krytycznej wobec Prezesa Sądu Okręgowego w K. uchwały nr 3 Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji (...) z dnia 12 października 2018 r. (zob. oświadczenia sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) – k. 354-377).

Również pozwany Sąd Okręgowy w K. pismem z dnia 28 marca 2019 r. wniósł na podstawie art. 49 k.p.c. o wyłączenie następujących sędziów Sądu Apelacyjnego w (...): M. A. , B. B. , B. B. P. , M. B. , J. B., P .C. , M. D. , Z. D. , T. D. , R. D. , A. G. M. , S. J. , R. J., L. J. , M. K. , A. K. B. , G. K. , J. K., R. K. , B. L., I. Ł. K. , K. M. , B. N. Ś., H. N. P. , D. P. , B. P. S. , J. P. , A. P. L., P. R. , T. R. , K. S. , A. S. , T. S. , J. W., G. W. - od udziału w rozpoznaniu żądań sędziów Sądu Okręgowego w K. o ich wyłączenie w rozpoznaniu sprawy z powództwa W. Ż. przeciwko Sądowi Okręgowemu w K., VII P (...), albowiem zachodzą okoliczności

uzasadniające wątpliwość co do ich bezstronności oraz o zobowiązanie Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) do podania imion i nazwisk sędziów uczestniczących w Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Apelacji (...)w dniu 12 października 2018 r. biorących udział w głosowaniu nad uchwałą nr 3. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że zachodzą okoliczności wywołujące uzasadnioną obawę co do bezstronności sędziów Sądu Apelacyjnego w (...), którzy brali udział w głosowaniu nad uchwałą nr 3 w trakcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji (...) w dniu 12 października 2018 r., ponieważ w uchwale tej Sędziowie wyrazili „głębką dezaprobatę” wobec decyzji Prezes Sądu Okręgowego w K. o przeniesieniu SSO W. Ż. do innego wydziału Sądu Okręgowego, wskazując iż została ona podjęta „bez podstaw merytorycznych” i „z naruszeniem prawa” oraz wobec zawiadomienia Rzecznika Dyscyplinarnego o popełnieniu deliktu dyscyplinarnego przez SSO W. Ż. Powyższe decyzje Prezesa Sądu Okręgowego w K. zostały uznane za „przejaw nadużycia uprawnień, dyskryminacji i mobbingu wobec Sędziego”. W uchwale tej sędziowie wyrazili „pełne poparcie i szacunek dla SSO W. Ż., którego postawa wyznacza standardy obrony niezawisłości sędziowskiej”, wskazując, że działania Prezesa Sądu Okręgowego w K. „świadczą o braku kwalifikacji moralnych i merytorycznych do pełnienia funkcji zaufania publicznego, w tym również do wykonywania zawodu sędziego”. Zdaniem pozwanego, uchwała nr 3 stanowi wyraz subiektywnych poglądów sędziów biorących udział w głosowaniu i wyraża osąd bez zapoznania się z okolicznościami będącymi podstawą decyzji Prezesa. Uchwała ta została podjęta bez poszanowania zasady neutralności i ujawnia zapatrywania sędziów biorących udział w głosowaniu, co do okoliczności faktycznych będących podstawą roszczenia w sprawie VII P (...), negatywnie ocenia decyzje Prezesa Sądu Okręgowego w K. podejmowane wobec powoda, podważając jego predyspozycje do wykonywania zawodu. Takie działanie w istocie obrazuje krytyczne nastawienie sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) do Sądu Okręgowego w K. reprezentowanego przez Prezesa tego Sądu będącego pozwanym w sprawie VII P (...).

Pismem z dnia 3 kwietnia pozwany zmodyfikował poprzedni wniosek z dnia 28 marca 2019 r. w jego punkcie 1 w ten sposób, że wniósł o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w (...), którzy brali udział w głosowaniu nad uchwałą nr 3

Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apellacji (...) z dnia 12 października 2018 r. tj.: P. A. , B. B. , J. B. , M. B., P. C. , T. D. , R. D. , A. G. M. , S. J. , R. J., L. J., A. K. B. , M. K. , J. K. , R. K. , B. L. , I. Ł. K., H. N. P. , D. P. , B. P. S. , J. P. , A. P. L. , P. R. , T. R. , K. S. , A. S. , J. W., G. W. - od udziału w rozpoznaniu żądań sędziów Sądu Okręgowego w K. o wyłączenie w rozpoznaniu sprawy z powództwa W. Ż. przeciwko Sądowi Okręgowemu w K. VII P (...), bowiem zachodzą okoliczności uzasadniające wątpliwość co do ich bezstronności. Pozwany podtrzymał argumentację przytoczoną w uzasadnieniu wniosku o wyłączenie sędziów z dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 49 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano, że orzeczenie o wyłączeniu sędziego staje się niezbędne, gdy strona ma lub mogłaby mieć chociażby subiektywną, lecz uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 października 1993 r., I CO 37/93, LEX nr 78451; z 19 listopada 1981 r., IV PZ 63/81, LEX nr 8371; z 15 stycznia 2008 r., III SO 8/07, niepublikowane). Również w doktrynie uznaje się, że przyczyną wyłączenia jest sama możliwość powstania wątpliwości, i to zarówno u podmiotów zgłaszających wniosek o wyłączenie, jak i u innych występujących w procesie, jak również u osób spoza procesu. Sąd postanowi o wyłączeniu sędziego, jeżeli stwierdzi możliwość istnienia tych wątpliwości, niezależnie od własnego przekonania o ich zasadności (por. M. Jędrzejewska [w:] T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, cz. 1, t. I, Warszawa 2004, s. 159).

Wobec powyższego, w ocenie Sądu Najwyższego, okoliczności przedstawione we wnioskach sędziów Sądu Apellacyjnego w (...) oraz sędziów Sądu Okręgowego w K., delegowanych do orzekania w Sądzie Apellacyjnym w (...) o ich wyłączenie zasługiwały w świetle art. 49 k.p.c. na uwzględnienie. Skoro powodem w sprawie jest jeden z sędziów tego Sądu, a pozwanym Sąd Okręgowy,

to rozpoznanie jakiegokolwiek wniosku formalnego, żądania procesowego lub innej kwestii przez sędziów tego Sądu, pozostających z powodem w relacjach służbowych lub koleżeńskich, mogłoby wywołać subiektywne wątpliwości nie tylko uczestników procesu, lecz także opinii publicznej co do bezstronności sędziów tego Sądu przy rozpoznawaniu sprawy. Z tych samych względów Sąd Najwyższy uznał za uzasadniony wniosek o wyłączenie SSA R. D. od rozpoznania wniosku sędziów Sądu Okręgowego w K. o ich wyłączenie od rozpoznawania sprawy z powództwa W. Ż. przeciwko Sądowi Okręgowemu w K.

Wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) (z mocy ustawy albo na podstawie postanowienia Sądu Najwyższego) stanowi z mocy art. 44 k.p.c. przesłankę do wydania aktu o charakterze organizacyjno-administracyjnym, jakim jest postanowienie o wyznaczeniu innego sądu – na obecnym etapie do rozpoznania wniosków o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów Sądu Okręgowego w K. Sąd Najwyższy wyznaczył w tym celu Sąd Apelacyjny w (...) (jako sąd sąsiedniej apelacji).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 52 k.p.c., 49 k.p.c. i art. 44 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.